

ZAKON Br. 03/L- 168

O TURIZMU I TURISTIČKIM USLUGAMA

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65 (1) Poglavlje IV Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O TURIZMU I TURISTIČKIM USLUGAMA

**Član 1
Svrha**

Ovim zakonom utvrđuju se načela i odgovornosti fizičkih i pravnih lica za organizovanje, funkcionisanje i pružanje turističkih usluga u skladu sa pozitivnim standardima iz oblasti turizma.

**Član 2
Oblast sprovođenja**

Ovim zakonom reguliše odnosi između javnih institucija, fizičkih i pravnih lica, domaćih ili stranih, koji obavljaju turističke delatnosti, definišu prava i obaveze subjekata koji učestvuju u tim aktivnostima, u skladu sa standardima predviđenih u ovom zakonu; definišu se oblici promocije Republike Kosovo kao turističkog mesta, kao i druga pitanja koja se odnose na oblast turizma.

**Član 3
Definicije**

1. Izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Ministarstvo** - Ministarstvo trgovine i industrije;

1.2. **Ministar** - ministar trgovine i industrije;

1.3. **Turistička delatnost** - svaka delatnost ili uslugu koje pružaju legalni subjekti iz oblasti turizma i ugostiteljstva;

1.4. **Turističko mesto** - mesto ili objekat sa prirodnim ili artificalnim resursima, koji imaju kapacitete da privlače pažnju turista, i koji pružaju uslove za razvoj turističke delatnosti;

1.5. **Turistički vodič** - ovlašćeno lice koje prati posetioce kojima pruža odgovarajuće informacije u vezi sa istorijskim, kulturnim i ostalim vrednostima u skladu sa programom ili zainteresovanjem posetioca;

1.6. **Smeštajne jedinice** - objekti koji pružaju usluge prenočišta;

1.7. **Hotel** - objekat koji ima ne manje od šest (6) soba za smeštaj, obuhvatajući spavanje i ishranu;

1.8. **Motel** - objekat koji je uglavnom predviđen za odmor i boravak motorizovanih osoba, za nabavku hrane, piće kao i za ostale usluge. Ovi objekti se grade van naseljenih mesta, u neposrednoj blizini automobilskih puteva i nude te dodatne usluge osim smeštaja;

1.9. **Turističko naselje** - organizovana struktura u formi sela, uz koncentraciju turističkih resursa,

klasifikovanih u skladu sa usvojenim standardima za razvoj turizma i koja uživa određene povlastice u skladu sa odredbama ovog zakona;

1.10. **Kampovi** - otvorena mesta u kojima se smeštaj obavlja u šatorima, kamp-kućicama i kamp-prikolicama;

1.11. **Pansion** - usluga u hotelskom objektu, koja uključuje usluge hrane i pića;

1.12. **Turistički kompleks** - kompleks zgrada, grupisanih, kao što su apartmani, vile, studija, male građevine sa dve etaže, koje za klijente nude smeštaj i prateće usluge;

1.13. **Vlasnik smeštajnih jedinica** - osoba koja poseduje, koja je ovlašćeni vlasnik ili je zakupac jedne jedinice smeštaja;

1.14. **Nesmeštajne jedinice** - su hotelijerski subjekti koje pružaju usluge hrane i pića, ali ne i smeštaj;

1.15. **Turistički paket** - je pripremljena kombinacija od ne manje od dve ponude od ovih u nastavku, kada se prodaju ili su ponuđene na prodaju sa zaključnom cenom i kada usluga pokriva period duži od dvadeset i četiri sata ili uključuje smeštaj preko noći: Prevoz, Smeštaj, druge turističke usluge koje nisu pomoćne za prevoz ili smeštaj, i računaju se kao značajan deo paketa;

1.16. **Turistička tačka** - određeno stvoreno za dugi period vremena, otvoren za javnost za rekreaciju, zabavu, odmor, poseban interes, školovanje, za neke ili sve od ovih navedenih stvari, koje privlači posetioce, dnevne ili turiste;

1.17. **Restoran** - objekat koji pruža usluge nabavke hrane, čija je glavna svrha prodaja hrane za potrošnju, van ili unutar lokala;

1.18. **Turističke usluge** - usluge koje se pružaju turistima iz turističkih subjekata;

1.19. **Turistički subjekti** - fizičke ili pravne osobe koje vrše registrovane turističke delatnosti na osnovu zakona na snazi.

1.20. **Turizam** - aktivnosti osoba koje putuju i borave u mestima izvan svog uobičajenog okruženja za ne više od jedne (1) godine zaredom za zabavu, posao i druge svrhe, koje nisu vezane za vršenje neke aktivnosti.

1.21. **Turista** - fizičko lice, posetioca ili korisnika turističkih usluga, koji boravi ili se zadržava za najmanje jednu noć u jednom turističkom mestu;

1.22. **Ekskurzionista** - posetilac koji putuje iz turističkih ciljeva, bez provođenja noći u mestu koje poseti;

1.23. **Hotelijerska delatnost** - pripremanje hrane, usluga alkoholnih i bezalkoholnih pića i usluge smeštaja;

1.24. **Putnik** - osoba koja kupuje ili je saglasan za kupovinu turističkog paket-aranžmana, turističkog putovanja ili turističkih usluga;

1.25. **Izletnički program** - kombinacija od najmanje dve ponuđene usluge, koje traju manje od dvadeset i četiri (24) sata, i ne uključuju prenoćiste ili smeštaj.

1.26. **Turistička agencija organizator** - turistička agencija koja organizuje turistički paket aranžman i putničke pakete bilo direktno, ili preko svojih posrednika / agenata;

1.27. **Turistička agencija posrednik** - turistička agencija koja kupuje ili prodaje paket aranžman

koji je pripremljen od strane organizatora putovanja, ili koja vrši druge posredničke usluge, određene ovim zakonom;

1.28. **Komisija** - Komisiju za razmatranje žalbi;

1.29. **Licenca** – pravo obavljanja turističke delatnosti;

Član 4 Turističke aktivnosti

1. Turističku delatnost može obavljati subjekat koji ima registrovanu delatnost u nadležnom organu.
2. Strana fizička i pravna lica mogu vršiti turističke usluge u skladu sa ovim zakonom.

Član 5

1. Subjekti iz člana 4 stava 1 ovog zakona, koji obavljaju turističke usluge, treba da:
  - 1.1. objave tačno na vidnim mestima detalje uslova, sadržaja i cene svake usluge;
  - 1.2. da daju, za svaku pruženu i/ili ponuđenu uslugu, račune, karte ili potvrde sa brojem koje dokazuju izvršenje uplate;
  - 1.3. da vode Knjigu za žalbe u prostorijama u kojima se plaćaju usluge;
  - 1.4. upravnik hotelijerskog subjekta mora u roku od petnaest (15) dana da im odgovori;
  - 1.5. da vrše turističke usluge u skladu sa odredbama i zahtevima vezanim za njihovo polje delovanja.
2. Ministarstvo će odrediti pod zakonskim aktom oblik, sadržaj i način držanja Knjiga žalbi.

Član 6

1. Sportski klubovi, sindikati, verske zajednice, kulturno-umetnička društva, društva penzionera, (u daljem tekstu: "Društva"), sa vremena na vreme mogu organizovati turističke paket-aranžmane za svoje članove, ali koji nemaju karakter zarade.
2. Objavljivanje i reklamiranje turističkih paket-aranžmana iz stava 1 ovog člana, će biti izvršena samo putem internih sredstava informisanja.

Član 7 Turističke agencije

Turistička agencija je poslovni subjekat koji obavlja usluge putovanja za turiste i organizovane grupe, sa ciljem zarade, po ispunjenju uslova koje predviđa ovaj zakon.

Član 8

1. Znak "Turistička agencija" treba se isključivo koristiti od strane pravnih lica navedenih u članu 7 ovog zakona.
2. Turistička agencija koristi ovaj znak kao glavni pokazatelj njegovog delovanja.
3. Turistička agencija, uz njeno ime može slobodno koristiti i uobičajene termine u turističkom poslovanju, kao što su: "Tours", "Travel", "Reisen".
4. Sve turističke agencije koje koriste znake predviđene u stavu 3 ovog člana ili vrše turističke usluge koje određuje ovaj zakon, su obavezne da obave proces licenciranja.

5. Institucije, organizovane grupe i razna društva su dužne da za organizaciju turističkih paket aranžmana, koriste samo licencirane turističke agencije.

Član 9

1. Usluge Turističke agencije:

1.1. organizacija paket aranžmana, potpisivanje i sprovođenje ugovora za paket aranžman, organizovanje šetnji, potpisivanje i sprovođenje ugovora za šetnju;

1.2. organizacija kongresa;

1.3. posredovanje u potpisivanju ugovora za organizovano putovanje (paket-aranžmani i šetnje);

1.4. posredovanje usluga hotela (prodaja i rezervacije smeštaja/akomodacije i ostalih hotelijerskih usluga);

1.5. posredovanje usluga prevoza (prodaja putnih karata i rezervacija mesta za sva putnička sredstva);

1.6. organizacija prijema i premeštaj putnika;

1.7. posredovanje u pružanju usluga u posebnim oblicima turističke i hotelijerske ponude;

1.8. organizacija i posredovanje u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratioca;

1.9. zastupanje stranih i domaćih turističkih agencija;

1.10. turistički oglasi i reklamni materijal;

1.11. posredovanje u potpisivanju ugovora za osiguranje putnika i prtljaga.

2. Osim usluga iz stava 1 ovog člana, turistička agencija može takođe obavljati i druge slične usluge, ako su takve usluge definisane procedurom registracije.

3. Fizičko lice ne može pružati usluge turističke agencije prema stavu 1 ovog člana.

Član 10 Vrste turističkih agencija

1. Prema vrstama usluga koje pružaju agencije su:

1.1. putnička agencija-organizator putovanja, i

1.2. putnička agencija uz posredovanje (ili turistički agent).

2. Ministarstvo, u roku od devedeset (90) dana od stupanja na snazi ovog zakona, donosi podzakonski akt kojim utvrđuje uslove koje treba ispuniti turistička agencija iz stava 1 ovog člana i o načinu pružanja usluga.

Član 11

1. Osim obaveza utvrđenih članom 5 ovog zakona, turistička agencija je dužna:

1.1. postaviti naziv firme na ulasku u poslovne prostorije turističke agencije;

1.2. naznačiti radno vreme na ulazu u poslovne prostorije gde nudi svoje usluge;

1.3. na zahtev korisnika usluga, da se oglasi za kvalitet koji ima na tržištu, i vrstu autorizacija, u slučaju ako on posluje kao agent za druge agencije;

1.4. da označi naziv firme i sedište na svim reklamnim i promotivnim materijalima, kao i na poslovnim dokumentima;

1.5. na čuva poverljivost podataka putnika, i da ih ne komunicira nikome bez njihovog pristanka: adresu putnika, vreme i mesto putovanja, boravka, plaćenu cenu, kao i imena saputnika, osim u slučajevima određenim zakonom;

1.6. da putnicima pruži usluge određene ugovorom;

1.7. da osigura putnike od ozleda i gubitka prtljaga tokom putovanja i boravka u odredištu.

Član 12

Uslovi za pružanje usluga od strane turističke agencije

1. Turistička agencija može obavljati delatnost turističkih usluga jedino ako dobija licencu od Ministarstva.

2. Ministarstvo je dužno da u roku od trideset (30) dana, od dana podnošenja zahteva, donosi Odluku o ispunjenju uslova iz stava jedan ovog člana.

3. Odluka iz stava 2 ovog člana će biti upisana u Registar turističkih agencija, koji drži Ministarstvo.

4. Ministarstvo će doneti podzakonske propise o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra iz stava 3. ovog člana.

Član 13

Turistička agencija koja obavlja usluge turističkih paket-aranžmana, programe za izlete ili prevoz putnika, treba koristiti samo ona prevozna sredstva i hotelske objekte u kojima su putnici i prtljag osigurani.

Član 14

1. Turistička agencija je dužna da putnike prevozi svojim prevoznim sredstvom ili drugih fizičkih i pravnih lica koje su registrovane za delatnost prevoza putnika na Kosovu.

2. U slučajevima u kojima Turističke agencije koriste prevozna sredstva u vlasništvu stranih pravnih i fizičkih lica, uzimajući istovremeno saglasnost od strane kompetentnog Ministarstva, su isključene iz stava 1 ovog člana.

3. Odredbe stava 1 ovog člana ne odnose se na prevozna sredstva redovnih linija za prevoz putnika.

Član 15

1. Ako turistička agencija organizuje grupne izlete, dužna je da tokom celog puta obezbedi najmanje jednog (1) turističkog pratioca, koji ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom, za svaku grupu od petnaest (15) ili više putnika.

2. Ako Turistička agencija nema turističkog pratioca na osnovu stava 1 ovog člana, može zaposliti profesionalnog pratioca za izvršenje ove usluge.

3. Za grupne posete turističkih mesta, u čijem programu je predviđena šetnja, turistička agencija je obavezna angažovati turističkog vodiča, sa izuzetkom poseta muzejima i drugim ustanovama, koje u ovom slučaju imaju dužnost da osiguraju turističkog vodiča ili profesionalnog eksperta.

Član 16

1. Turistička agencija – organizator, dužna je da poštuje kriterijume, zahteve i utvrđeni program za realizaciju turističkog putovanja.

2. Ministarstvo je dužno da podzakonskim aktom uređuje i utvrdi sadržinu programa, uslove kao i ostale zahteve koji proizilaze za realizaciju turizma po vrstama.

3. Program putovanja posebno uključuje:

3.1. naziv organizatora putovanja;

3.2. datum donošenja odluke;

3.3. mesto i datum početka i završetka putovanja i period boravka sa datumima, ako je boravak odvojen u delovima;

3.4. podaci za vrstu prevoza i karakteristike prevoznog sredstva koje se koristi;

3.5. podaci o vrsti i lokaciji objekta gde će putnici biti smešteni, kategoriju prema odredbama na snazi u zemlji u kojoj se objekat nalazi, nivo standarda, kao i vrstu i način usluge u objektu;

3.6. ukupne troškove putovanja i usluge uračunate u cenu, kao i iznose poreza i naknada za konkretne usluge koje nisu uključene u cenu putovanja;

3.7. minimalan broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja, i poslednji rok za obaveštenje putnika, u slučaju otkazivanja izleta;

3.8. organizator putovanja je obavezan da putniku objasni opšte uslove putovanja i putni program.

4. Organizator putovanja ima dužnost da roditeljima dece objasni opšte uslove putovanja i program putovanja, kada uzima na sebe organizovanje školskih ekurzija, ili drugih školskih izleta za decu i školsku omladinu.

Član 17

1. Turistička agencija koja direktno vrši usluge putniku, mora imati poslovnu prostoriju-kancelariju.

2. Ministarstvo će podzakonskim aktom postaviti i verifikovati minimalne tehničke uslove koje mora ispuniti kancelarija za svaku vrstu turističke agencije.

3. Kancelarijom se ne smatra poslovna prostorija koja takođe služi i za stanovanje.

Član 18

1. Turistička agencija koja direktno prodaje paket-aranžmane i programe ekurzija, treba imati najmanje jednog upravnika zaposlenog u kancelariji, koji ispunjava uslove propisani ovim zakonom.

2. Upravnik kancelarije je odgovoran za rad kancelarije u skladu sa ovim zakonom.

Član 19

1. Upravnik kancelarije mora ispunjavati sledeće uslove:

1.1. da imaju najmanje srednju stručnu spremu;

1.2. da ima najmanje tri (3) godine radnog iskustva u oblasti turizma;

1.3. da poznaje engleski ili neki drugi svetski jezik;

1.4. da je položio stručni ispit.

2. Sturčni ispit za rukovodioce kancelarije se polaže pred stručnom komisijom, koju osniva Ministarstvo.
3. Stručni ispit za upravnika kancelarije se polaze na osnovu programa koji je određen za ispit.
4. Program ispita iz stava 3 ovog člana će biti dostupan javnosti.
5. Ministarstvo će odrediti ispitni program za upravnika turističke kancelarije, sastav ispitne komisije kao i način polaganja ispita na osnovu stava 3 i 4 ovog člana. Osoba koja položi ispit dobija sertifikat.

Član 20

1. Turistička agencija-organizator, ima za obavezu da za svaki paket aranžman osigura bankovnu garanciju za odštetu putnika za:

- 1.1. stvorene troškove, u slučaju da turistička agencija ne izvrši ugovorene usluge;
- 1.2. štete koje su posledica nepotpunog izvršenja programa prema vrsti, količini, kvalitetu i načinu predviđenom u programu;
- 1.3. turistička agencija-organizator ima obavezu da osigura bankovnu garanciju u vrednosti od dvadesethiljade (20,000) evra;
- 1.4. Turistička agencija-organizator, ima obavezu da izvrši odštetu putniku u roku određenom od opštih uslova putovanja ili sa programom putovanja, ne kasnije od trideset (30) dana od dana kada je putnik podneo žalbu.

2. Turistička agencija-organizator nije odgovorna prema putniku za štetu iz stava 1 ovog člana, ako:

- 2.1. se dokaže da propusti za neizvršenje ugovorenih usluga terete putnika;
- 2.2. su nepredviđeni i neizbežni propusti na teret treće osobe koja nije učestvovala u realizaciji ugovorenih usluga;
- 2.3. su propusti posledica delovanja više sile (nepredviđeni događaji) na koje onaj koji se na njih poziva nema uticaja i posledice su neminovne, čak i ako je potrebna pažnja pokazana, (ovo isključuje slučaj prevladavanja kapaciteta dozvoljenih od strane agencije), ili nekog drugog događaja, kojeg turistička agencija ili onaj koji vrši uslugu nisu mogli predvideti ili eliminisati, iako su pokazali potrebnu pažnju;
- 2.4. u slučajevima predviđenim u stavu 2 podstav 3 ovog člana, putnička agencija-organizator, se treba pobrinuti da pomogne putniku.

Član 21

Turistička agencija-organizator mora dati putniku, kada plati iznos za turistički paket-aranžman, potvrdu koja mu omogućuje direktno ostvarivanje prava na odštetu na osnovu člana 20 stava 1 ovog zakona, iz gotovinskog depozita u banci.

Član 22

1. Turistička agencija prestaje sa radom:

- 1.1. sa odjavom aktivnosti;
- 1.2. ako ne obavlja delatnost u skladu sa zakonom;
- 1.3. ukoliko Ministarstvo kasnije utvrdi da je licenca izdata na osnovu neistinitih podataka ili lažnih dokumenata;

1.4. za prestanka licence od strane nadležnog organa i preduzeti mere zabrana za turčistike usluge agencije.

2. Za zabranu usluga iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi odluku, na osnovu obaveštenja od strane turističke agencije.

Član 23 **Usluge turističkog vodiča, turističkog animatora i turističkog pratioca**

1. Ministarstvo izdaje radnu dozvolu za:

1.1. turističkog vodiča;

1.2. turističkog anematora;

1.3. turističkog pratioca.

2. Odgovarajuća osoba za turistički vodič, turistički animator i turistički pratioc, treba da ima stručnu spremu, dobijenu od odgovarajućih institucija obrazovanj, akreditovanih od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju.

3. Uslovi za dbijenje radne dozvole, utvrđuju se podzakonskim aktom kojeg donosi Ministarstvo, osim uslova koji se uređuju u stavu 2. ovog člana.

Član 24 **Skijaški tereni**

Ministar podzakonskim aktom utvrđuje status, uslove regulisanja, opremu, održavanje i korišćenje skijaških terena.

Član 25 **Seoski turizam**

1. Seoscki turizam, u smislu ovog zakona, može se organizovati na domaćem gazdinstvu, koje je organizovano kao turističko seosko gazdinstvo za odmor i rekreaciju

2. Turističke usluge iz stava 1 ovog člana može sprovoditi član seoskog domaćinstva, koji je dobio dozvolu za obavljanje hotelijerskih usluga u seoskom domaćinstvu.

3. Uslovi za pružanje usluga u ruralnom turizmu se određuju podzakonskim aktom koje izdaje ministar.

Član 26 **Omladinski Turizam**

Omladinski turizam je boravak mladih turista u hotelima-konačištima za omladinu ili u objektima predviđenim za omladinu (kampovi, škole, domovi za studente i omladinu), uključujući kulturne, zabavne, sportske, edukativne i rekreativne programe.

Član 27 **Lovni turizam**

Lovci mogu realizovati lovnii turizam i imaju pravo da pružaju usluge, uključujući organizovanje, smeštaj, davanje na korišćenju opreme kao i pružanje ostalih običnih i specifičnih usluga za realizaciju lovnog turizma.

Član 28 **Kongresni turizam**

1. Institucije mogu realizovati turizam naučnog karaktera, političkog, profesionalnog, kulturnog, sportskog i zabavnog, uz korišćenje prava na pružanje usluga za organizovanje, smeštaj i realizaciju turističke svrhe, obuhvatajući i ostale prateće aktivnosti.

2. Uslovi za obavljanje usluga za vrste turizma definisanih u članovima 25, 26, 27 i 28 se određuju podzakonskim aktom koji donosi ministar.

Član 29 **Turističke usluge u ostalim oblicima turizma**

1. Turističke usluge se mogu obavljati i u drugim oblicima turizma, kao što je zdravstveni, sportski, verski turizam.

2. Ministarstvo može, za određene usluge iz stava 1 ovog člana, odrediti obavezne uslove i način njihove ponude.

Član 30 **Turistička ugostiteljska delatnost**

Ugostiteljska delatnost se obavlja u poslovnom objektu i okolini koja je namenjena, uređena i opremljena za obavljanje hotelskih usluga.

Član 31

1. Klasifikacija i kategorizacija objekata hotela obavezno se vrši:

1.1. kroz kategorizaciju ocenjivanja standarda infrastrukturnih objekata i usluga hotela. Kategorizacija je star sign.

1.2. hotelski objekti koji podliježu klasifikaciji i kategorizaciji ministarstva, procenjuje se kako slijedi:

1.2.1. hoteli, s jednim do pet (5) zvezdica;

1.2.2. moteli, sa jedne do tri (3) zvezdice;

1.2.3. domovi-pansioni, standardni i udobnosti;

1.2.4. turističko naselje s vilama, kategorizirane sa jednom do četiri (4) zvezdice;

1.2.5. turističko naselje bungalou, sa jednom do tri (3) zvezdice;

1.2.6. kamp, sa jednom do tri (3) zvezdice.

2. Klasifikacija i kategorizacija hotelijerskih objekata, kao i procedura donošenja odluke za izdavanje Uverenje o kategorizaciji se definiše pod zakonskim aktom koje izdaje Ministarstvo.

3. Kategorija hotelijerskog objekta se određuje odlukom koju izdaje Ministarstvo na zahtjev hotelijerskog entiteta.

4. Akt određivanja kategorije hotelijerskog objekta iz stava 2 ovog člana, se usvaja u roku od četrdeset i pet (45) dana od dana prijave zahteva za određivanje kategorije.

5. Protiv odluke na osnovu stava 1 ovog člana, može se podneti žalba, u roku od petnaest (15) dana nakon primanja odluke, preko ovog organa, za komisiju za razmatranje žalbi.

6. Protiv konačne odluke, u administrativnom postupku, nezadovoljna stranka može pokrenuti tužbu u nadležnom sudu za administrativne konflikte.

Član 32

1. Ministarstvo, svake četiri godine, treba da izvrši ponovno procenjivanje i kategorizaciju ugostiteljskih i turističkih objekata.
2. Za ponovnu kategorizaciju objekata, u skladu sa stavom 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje odluku koja treba biti registrovana u dotičnom registru.
3. Ako se dokaže da smeštajni objekat više ne ispunjava uslove za datu vrstu i kategoriju, odlukom se utvrđuje nova vrsta i kategorija hotelijerske strukture.

Član 33

1. Hotelijerska struktura može imati naziv-natpis jedne vrste hotelijerskog objekta, zavisno od vrste usluga koje se uglavnom vrše u objektu.
2. Izvan odredbi stava 1 ovog člana, hotelijerski objekat može imati naziv za dve vrste usluga hotelijerskih objekata, ako za svaku vrstu ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i drugim pravnim aktima.
3. Naslov vrste hotelijerskog objekta može biti promenjen, ako se ispunjava uslove predviđene za vršenje i drugih vrsta usluga u prostorijama hotela.
4. Svaki hotelijerski objekat, mora se imenovati upravnik hotelijerskog objekta.
5. Izvan odredbi stava 1 ovog člana, hotelijerski objekat može imati jednog menadžera poslovanja, koji upravlja više od jednog hotela za smeštaj kao: apartmane, sobe koje se iznajmljuju i kuće za odmor.
6. Ugostiteljskom objektu se zabranjuje pružanje usluga alkoholnim pićima za klijente ispod osamnaest (18) godina.

Član 34 Nadzor

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši inspekcija za turizam i ugostiteljstvo u okviru tržišnog inspektorata.

Član 35 Kaznene odredbe

1. Novčanom kaznom od hiljadu i petsto (1500) do četirihiljade i petsto (4500) € kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
  - 1.1. organizuje turistički paket-aranžman za osobe koji nisu njegovi članovi, ili ako aranžmani nisu periodični, ako se sprovode sa ciljem profitiranja, ili ako ta kompanija reklamira te aranžmane van svojih sredstava informisanja i obaveštenja, osim obaveštenja koje primaju članovi društva (član 6 ovog zakona);
  - 1.2. ne ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za određenu vrstu turističke agencije ili ne pruža svoje usluge na način koji je naveden; ili obavlja usluge one vrste turističke agencije za koju ne ispunjava propisane uslove (član 9 ovog zakona);
  - 1.3. obavlja turističku delatnost, te obavlja transport putnika u suprotnosti sa članom 11 ili 12 ovog zakona.
  - 1.4. prevoz putnika ne vrši svojim sredstvima prevoza, ili prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih lica koji su registrovani za vršenje delatnosti prevoza putnika, i koji nemaju ugovor o korišćenju sredstava (član 13 ovog zakona);
  - 1.5. direktno pruža usluge putniku, ali nema kancelariju ili ta kancelarija ne ispunjava predviđene uslove (član 16 ovog zakona);

- 1.6. ne osigurava iskorišćenje turističkog paket-aranžmana ili naknadu štete zbog stvorenih troškova, ili ne osigurava garanciju u banci za svaki turistički paket-aranžman, ili u osiguravajućem društvu (član 20 stav 1 podstav 1.3 ovog zakona);
  - 1.7. putniku koji plaća iznos za turistički paket-aranžman, izdaje mu se papir od vrednosti za realizaciju cilja u skladu sa članom 21. ovog zakona.
  - 1.8. pruža uslugu turističkog vodiča, ali nema dozvolu iz člana 23 stava 1 podstava 1.1 ovog zakona;
  - 1.9. pruža uslugu turističkog animatora, ali nema dozvolu iz člana 23 stava 1 podstava 1.2 ovog zakona;
  - 1.10. pruža turističke usluge na skijaškim terenima, koji ne zadovoljavaju predviđene uslove (član 24 ovog zakona);
  - 1.11. pruža turističke usluge u seoskom turizmu, koji ne zadovoljavaju predviđene uslove (član 25 ovog zakona);
  - 1.12. pruža turističke usluge turizma za mlade, koji ne zadovoljavaju predviđene uslove (član 26 ovog zakona);
  - 1.13. pruža turističke usluge lovnog turizma, koji ne zadovoljavaju predviđene uslove (član 27 ovog zakona);
  - 1.14. pruža turističke usluge kongresnog turizma, koji ne zadovoljavaju predviđene uslove (član 28 ovog zakona).
2. Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, fizičko lice kao i odgovorna osoba ili upravnik pravnog lica se kažnjavaju novčanom kaznom od dvestapedeset (250) do sedamstopedeset (750) evra.
  3. Za prekršaje iz stava 1 podstava 1.4 ovog člana, uz novčanu kaznu se izriče i odbrambena mera uzimanja prevoznih sredstava kojima je napravljen prekršaj.
  4. Za prekršaje iz stava 1 podstava 1.4 ovog člana, inspektor iskazuje kazne mere za pravno lice i upravnika mesta gde je izvršen prekršaj, novčanom kaznom od sto (100) evra.

Član 36

1. Kaznom od petsto (500) do hiljadu i petsto (1,500) evra kazniće se za prekršaj pravna lica, ako:
  - 1.1. u prostorijama gde se prodaju usluge ne vodi Knjigu žalbi ili je ne vodi u obliku, sadržaju i načinu propisanom zakonom, ili ako u roku od tri (3) dana ne odgovori na svaku žalbu (član 5 stav 1 podstav 1.3 ovog zakona);
  - 1.2. ne prikaže znak "Turistička agencija", na osnovu člana 8 ovog zakona;
  - 1.3. ne stavi na ulazu poslovne prostorije tabelu na kojoj je označen natpis turističke agencije (član 11 stav 1 podstav 1.1 ovog zakona);
  - 1.4. na ulazu u poslovne prostorije, u kojoj direktno prodaje svoje usluge, ne prikaže radno vreme (član 11 stav 1 podstav 1.2 ovog zakona);
  - 1.5. na zahtev korisnika usluga se ne deklariše za kvalitet na tržištu, i obim ovlašćenja, ako zastupa druge putničke agencije (član 12 stav 1 podstav 1.3 ovog zakona);
  - 1.6. na svim reklamnim i promotivnim materijalima, kao i na svim poslovnim dokumentima, ne postavi na vidnom mestu natpis i sedište firme (član 11 stav 1 podstav 1.4 ovog zakona);

1.7. ne čuva kao poslovnu tajnu sve podatke koje ima za putnika (član 11 stav 1 pod-stav 1.5 ovog zakona);

1.8. ne vrši turističke usluge određene ugovorom ili ih ne vrši kvalitetno (član 11 stav 1 pod-stav 1.6 ovog zakona);

1.9. ne nudi putniku potrebno osiguranje od povreda, bolesti, smrti i gubitka prtljaga tokom putovanja i boravka (član 11 stav 1 pod-stav 1.7 ovog zakona);

1.10. za svaki turistički paket-aranžman ili putovanje koje organizuje, ne objavi program sa sadržajem iz člana 16 ovog zakona, ili ako pre nego što veže ugovor za organizaciju putovanja, ili korišćenja drugih usluga, ne pusti u opticaj program, prospekt ili katalog (stav 1 člana 16 ovog zakona);

1.11. organizuje grupne izlete, ali ne osigura barem jednog turističkog pratioca koji zadovoljava zakonske uslove za svaku grupu od petnaest (15) ili više putnika, ili ne osigura profesionalnog radnika koji je obučen da radi u turističkoj delatnosti, ili ne osigura turističkog pratioca koji zadovoljava zakonske uslove, ili za grupne posete turističkih mesta za koje je u programu predviđeno njihovo posmatranje, a ne angažuje turističkog vodiča koji je ovlašćen za obavljanje usluga turističkog vodiča u datoj turističkoj zemlji (član 15 ovog zakona);

1.12. prodaje turističke paket aranžmane i izletničke programe, a u kancelariji nema najmanje jednog zaposlenog, koji ispunjava uslove predviđene ovim zakonom (član 18 stav 1 ovog zakona);

1.13. obavljanje posla turističkog vodiča poveri osobi koja ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom (član 23 stav 1 podstav 1.1 ovog zakona);

1.14. izvršava posao turističkog pratioca, ali ne ispunjava uslove člana 24 stava 1 ovog zakona ili u toku vršenja usluga turističkog pratioca ne nosi sa sobom sertifikat položenog ispita za turističkog pratioca (član 23 stav 1 pod-stav 1.3 ovog zakona);

1.15. u toku obavljanja usluga turističkog animatora, ne ispunjava uslove predviđene članom 23 ovog zakona i nema sa sobom sertifikat položenog ispita za turističkog animatora (član 23 stav 1 podstav 1.2 ovog zakona).

2. Za prekršaje iz stava 1.1 ovog člana, fizičko lice i odgovorna osoba pravnog lica, će biti kažnjeno sa kaznom od stopešdeset (150) do četiristopešdeset (450) evra.

3. Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, inspektor kažnjava odgovornu osobu i upravnika pravnog lica na mestu prekršaja, kaznom od sto (100) evra.

Član 37

Za prekršaje predviđene članovima 35 i 36 ovog zakona koje se vrše po drugi put, u periodu od dve (2) godine od punopravnosti odluke za prekršaj kažnjen novčanom kaznom, fizičkom ili pravnom licu se izriče i mera zabrane obavljanja turističke aktivnosti u periodu od jedne (1) godine.

Član 38

1. Kaznana od hiljadu i petsto (1,500) do četirihiljade i petsto (4,500) evra kazniće se za prekršaj hotelijerski entitet, ako:

1.1. objekat u kojem se vrše hotelijerske usluge ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom i drugim pravnim aktima (član 31 stav 1 i 2 ovog zakona);

1.2. turistički objekat ne ispunjava minimalne tehničke uslove sa aspekta:

1.2.1. uređenja, opreme i održavanja;

1.2.2. obavljanje usluga za tu vrstu ugostiteljskog objekta;

1.2.3. uslova u vezi sa zaposlenim osobljem;

1.2.4. neispunjavanja sanitarnih uslova;

1.2.5. neispunjavanja pojedinih elemenata i kriterijuma za utvrđenu vrstu ugostiteljskog objekta, ili;

1.2.6. ako vrsta i kategorija ugostiteljskog objekta nisu zabeležene na predviđeni način prema članu 31 ovog zakona.

1.3. ugostitejski objekat ne ispunjava utvrđene uslove u skladu sa članom 31. stav 3 ovog zakona.

2. Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, fizičko lice kao i odgovorno lice ili upravnik pravnog lica, kazniće se novčanom kaznom od dvesta (200) do šesto (600) evra.

3. Za prekršaje iz stava 1 ovog člana inspektor izriče, na mestu izvršenja prekršaja, novčanu kaznu od sto (100) evra.

Član 39

1. Novčanom kaznom od petsto (500) do hiljadu i (1,500) evra kazniće se za prekršaj hotelijerski subjekat ili druge osobe u skladu sa članom 4 ovoga zakona ako:

1.1. posluži alkoholnim pićem gosta mlađeg od osamnaest (18) godina (član 33, stav 6 ovog zakona).

Član 40

Ako se u slučaju izricanja kazne za prekršaje iz članova 38 i 39 ovog zakona zaključi da je hotelijerski entitet u poslednjih dve (2) godine bio kažnjen pravosnažnom odlukom za prekršaje propisanih gore navedenim članovima, uz novčanu kaznu će mu se takođe izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja hotelijerske delatnosti u vremenskom periodu do jedne godine odlukom Ministarstva.

Član 41

Završne odredbe

Stupanjem na snagu ovog zakona stavlja se van snage Zakon br., 2004/16 o turističkim i ugostiteljskim delatnostima, kao i sva podzakonska akta koji su doneti na osnovu Zakona br. 2004/16.

Član 42

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03 L-168

11. februar 2010.

Proglašeno dekretom Br. DL-009-2010, dana 02.03.2010, od Predsednika Republike Kosovo, Dr.Fatmir Sejdiu.